

3. Általános indoklás

A 2010. év gazdaságpolitikájának fő vonásai és a helyi önkormányzatok szabályozásának jellemzői

1. Kormányzati gazdaságpolitika

A Kormány a jogszabályban előírt határidő előtt nyújtotta be és fogadta el a 2010. évi költségvetési törvényt, ezért a makrogazdasági folyamatokat a 2009. augusztusban rendelkezésre álló információk alapján vették figyelembe, mind a világgazdaságra, mind az EU egészére, mind pedig a magyar gazdaságra vonatkozóan. A Kormány a fejlett országok vonatkozásában 2010-től már gazdasági fellendüléssel számolt a külkereskedelem teljesítményénél. 2010. II. félévtől élénkületet prognosztizáltak az ipari termelés vonatkozásában egyrészt a külkereskedelem alakulása, másrészt az adóintézkedések hatásaként. Összességében éves szinten a GDP 2010-ben is csökken, a Pénzügyminisztérium számítása szerint 0,6%-kal (2009-ben a GDP csökkenés 6,7% volt). A foglalkoztatottak létszáma is tovább csökken, várhatóan több mint 1 %-kal. A 2010. évi átlagos inflációt 3,9 %-ra becsülte a Kormány (2009-ben 4,2% volt).

A Konvergencia program és a takarékos állami gazdálkodásról és a költségvetési felelősségről szóló törvény alapján 2010-ben az államháztartás központi alrendszerének konszolidált elsődleges kiadási főösszege (az uniós támogatásból és az intézmények saját bevételeiből fedezett kiadások nélkül) reálértéken legfeljebb a GDP reálnövekedési ütemének felével emelkedhet.

Az államháztartás 2010. évi eredményszemléletű hiányát a Kormány a GDP 3,8%-ában határozta meg.

A maastrichti kritériumoknak megfelelően az államadósság GDP-hez viszonyított arányát és az infláció mértékét egyaránt csökkenteni kell.

A Kormány által elfogadott kiadáscsökkentő intézkedéscsomag érintette:

- a nyugdíjrendszert
 - változott a nyugdíjindexálás szabályozása (inflációt követő indexálás került bevezetésre, az átlagkereset növekedése pedig a GDP változásától függően kerül figyelembevételre)
 - a 13. havi nyugdíj megszűnt
- a társadalmi juttatásokat
 - a GYES időtartalma 1 évvel rövidült, a GYED jogosultsági időtartalma az előzetes biztosítási jogviszony hosszához igazodó
 - A családi pótlék összege nem változott, csökkent a jogosultság korhatára 23-ról 20 évre
- az állami intézményrendszer működtetését
 - a helyi önkormányzati rendszer finanszírozása 70 milliárd Ft-tal csökkent
 - az állami vasúttársaság működési keretei, az ártámogatás rendszere szűkült

Az állami kiadások szintjének további csökkentését jelentette a közszférában a bruttó keresettömeg két évre történő befagyasztása és a 13. havi illetmény felfüggesztése. További szigorítás történt a központi alrendszerben a létszámstop 2009. júliusi bevezetésével. A központi fejezetek előirányzatai 15%-kal csökkentek a fejezeti kezelésű előirányzatokkal együtt. A családi pótlék és az öregségi nyugdíjhoz kötött szociális ellátások két évig nem emelkednek.

A személyi jövedelemadóban érvényesíthető adókedvezmények, mentességi jogcímek többsége megszűnt (tandíjhoz, adományozáshoz, háztartási szolgáltatásokhoz, alkalmi foglalkoztatáshoz, biztosításokhoz a magán-nyugdíjpénztári kiegészítő tagdíjhoz, a társadalombiztosítási megállapodáshoz). Adókötelessé vált a belföldi és a külföldi napidíj egyaránt. A természetbeni és egyéb béren kívüli juttatások kedvezményezett körét 25%-os munkáltatói SZJA terheli, míg a kedvezményes kulcs alá nem tartozó juttatások (pl. hideg étkezési utalvány, kísértékű ajándék) esetében 54% személyi jövedelemadót és 27% TB járulékot vagy egészségbiztosítási hozzájárulást kell fizetnie a munkáltatónak.

A társasági adó emelését ellensúlyozandó, eltörlésre került a 4%-os különadó. Az egyszerűsített vállalkozói adó 25-ről 30 %-ra nőtt.

Megszűnt a tételes egészségügyi hozzájárulás, a százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás viszont 11%-ról 27%-ra emelkedett. Önállóan megszűnt a munkaadói, a munkavállalói és a vállalkozói járulék, amelyek megfizetése 2010-től az integrált járulékbefizetés keretében történik.

Jelentősen növelte a munkaadók terheit az ötszörösére emelt rehabilitációs hozzájárulás, melynél a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának kötelező szintje nem változott (5%).

Az általános forgalmi adó mértéke 2009. július 1-től 20-ról 25%-ra emelkedett és ezzel együtt bevezetésre került egy 18%-os kedvezményes adómérték a tejtermékekre, a pékárukra és a kereskedelmi szálláshely szolgáltatásra. A távhő áfa kulcsa 2010. január 1-től 5%-os mértékű lett.

A visszterhes vagyónátruházási illeték általános mértéke 2010-től 10%-ról 4%-ra csökkent, a lakások esetében a 4 millió Ft feletti értékészre vonatkozó illetékmérték pedig 6%-ról 2%-ra módosult.

Egyes nagyértékű vagyontárgyak adóztatása is bevezetésre került, amely három adónem keretében adóztat (vízi járművek, légi járművek, nagy teljesítményű gépkocsik).

A lakáscélú állami támogatások egyes elemeinek felfüggesztése továbbra is érvényben maradt.

Magyarország és az Európai Unió 2010. évi kapcsolatát a 2007-2013. közötti uniós középtávú költségvetés határozza meg. A támogatási források alakulása jelentős hatással van a makrogazdasági paraméterek teljesülésére, a konvergencia program végrehajtására. A költségvetésben megjelenő európai uniós támogatások főszabályként felhasználásukkor mind bevételként, mind kiadásként elszámolásra kerülnek, így az államháztartás egyensúlyát nem befolyásolják, kivéve a központi költségvetés által korábban megelőlegezett támogatások éven túli megtérüléseit. Az uniós forrásokhoz kötelezően biztosítandó központi költségvetési finanszírozás az egyes fejezetek költségvetésébe került beépítésre.

A központi költségvetés bevételi oldala számos kockázatot tartalmaz, melyet a kormány különféle tartalék-előirányzatok beépítésével próbált csökkenteni (általános tartalék, céltartalék, stabilitási tartalék, kamatkockázati tartalék).

2. Az önkormányzati gazdálkodás 2010. évi feltételrendszere

A helyi önkormányzatok részére a központi költségvetés 2010-ben 1.127 milliárd Ft-ot biztosít állami támogatás és átengedett személyi jövedelemadó formájában. A helyi önkormányzatok 2010. évi központi támogatásának levezetése tartalmazza azokat a csökkentő tételeket, melyek jogszabályi változásokból adódnak (járulékcsökkenés, EU Önerő Alap megszűnés, új címzett támogatások megszüntetése, más fejezetekre történt átcsoportosítás, stb.), továbbá demográfiai változásokhoz kapcsolódnak. Növelő tételként viszont nem vették figyelembe az ÁFA kulcs 2009. júliustól történő emelkedését 20-ról 25%-ra. Nem számoltak a rehabilitációs hozzájárulás mintegy ötszörös növekményével sem. Az „Út a munkához program” önkormányzati költségvetésekben megjelenő többletterhei tovább nőnek a foglalkoztatás csökkenésével összefüggésben.

Nem változott a 2008-tól hatályos közalkalmazotti bértábla és pótlékalap, a köztisztviselői illetményalap. 2010-ben is felfüggesztésre került a 13. havi illetmény jogintézménye, helyette február, március hónapokban kereset-kiegészítés jár a teljes munkaidőben foglalkoztatottnál 49-49 ezer Ft összegben a bruttó illetmények egy meghatározott köréig. A bérrendszerekben csak a soros béremelések érvényesülnek, ugyanakkor nincs hozzárendelve központi forrás.

A központosított előirányzatok száma és pénzügyi kerete jelentősen csökkent, többségükben megszűntek a fejlesztésekhez kapcsolódó jogcímek.

Közoktatás

A közoktatásban összességében közel 75 milliárd Ft előirányzat-csökkentés valósult meg, egyrészt a teljesítmény-mutató felmenő rendszerének további bővülése, másrészt a tanulói létszám csökkenése, valamint a járulék terhek módosulása következtében. Kevesebb a finanszírozás a kistérségi kiegészítő támogatások esetében is. A pedagógus továbbképzések finanszírozását uniós forrásokból kívánják biztosítani. Pedagógus szakkönyvvásárlásra a 2009. évi adómentes 14.000 Ft helyett adóköteles jövedelemként 4.000 Ft-ot szükséges biztosítani a költségvetésben, melyhez központi támogatás nincs.

A 2008. évi VII. törvény 33. §-a rendelkezett arról, hogy az intézményi étkeztetésben a kedvezményezett rész után nem kell az ÁFÁ-t megfizetni 2008. december 31-ig. Ez a kedvezményezettség 2009-ben megszűnt és a kedvezményesen étkezők után is meg kell fizetni az ÁFÁ-t. A 2009. júliusi ÁFA emeléshez központi támogatás nem kapcsolódott (Az élelmezéssel összefüggő kiadások ÁFÁ-ja továbbra is levonható).

A Köznevelési törvény módosítása engedi az 1-3 összevont osztály helyett az 1-4 osztályok összevont oktatását, továbbá 30%-kal át lehet lépni az előírt létszámkereteket az egyes évfolyamokon (a szülői és diákszervezetnek is el kell fogadnia).

A 2010. évi költségvetési törvény felülírta a 2009. évi költségvetési törvényben elfogadott, a 2009/2010. tanévre vonatkozó teljesítménymutatót 2.350.000 Ft-ra a 2.540.000 Ft helyett (7,5%-os a csökkenés). *A változás jelentős önkormányzati forráselvonást jelent*, viszont tanév közben nincs lehetőség szerkezeti változtatásokra a köznevelési törvény alapján.

Az Új Tudás-Műveltség Program keretében a pedagógusok anyagi ösztönzését szolgáló támogatások három területet érintenek az előző évhez hasonlóan:

- Az integrációs rendszerben részt vevő intézményekben dolgozó pedagógusok anyagi támogatása (2.920 millió Ft)
- Sajátos nevelési igényű gyermekekkel foglalkozó gyógypedagógusok támogatása (880 millió Ft)
- Osztályfőnöki feladatot ellátók támogatása (1.440 millió Ft)

Az óvodáztatási támogatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek szülőjének jár, akkor, ha a jogosultság megállapításra kerül a külön kormányrendeletben meghatározottak szerint.

Az esélyegyenlőséget, felzárkóztatást szolgáló támogatások egyik része a képesség-kibontakoztatáshoz, az integrációs felkészítéshez, óvodai fejlesztő programokhoz kapcsolódik, másik része sajátos köznevelési feladatellátást támogat a különleges gondoskodást igénylő tanulók esetében (kispéldányszámú tankönyvek beszerzése az SNI-s oktatáshoz, szakiskolai felzárkóztatás támogatása, gyakorlati oktatás támogatása a szakközépiskola tizenegy-tizenkettedik évfolyamán, Arany János Kollégiumi-Szakiskolai program, egészségügyi intézményekben gyógykezelés alatt álló tanulók támogatása, iskolapszichológusi hálózat fejlesztési támogatása a kistérségekben, pedagógiai szakszolgálatok szervezése, pedagógus szakvizsga, továbbképzés).

A köznevelési teljesítmény-mutató az óvodai nevelésben teljes körben azonos csoport átlagléttszámmal működik (20 fő). Az iskolai oktatásban is valamennyi évfolyamon el kell érni az átlagléttszám paramétereit.

Az óvodai létszámok emelkedésével a jövőben számolni kell az óvodáztatási támogatás, továbbá a GYED, GYES változások hatásaként.

Jelentősen csökkent az érettségi és szakmai vizsgák támogatása. Az emelt szintű érettségi vizsgák fedezetét ugyan az OKM kerete biztosítja, de a 2009. évi 1570 millió Ft támogatással szemben 780 millió Ft áll rendelkezésre a központi költségvetésben. Az eddigi támogatások sem nyújtottak fedezetet a vizsgáztatás minimum költségeire, minden évben szükség volt önkormányzati kiegészítésre.

A hatályban lévő, a pedagógus továbbképzésre vonatkozó kormányrendelet módosult, lazított a továbbképzési kötelezettségen. Lehetővé tették az önképzést, az uniós források bevonását a továbbképzésbe, nem alkalmazhatók jogkövetkezmények a pedagógusoknál, ha a továbbképzést nem tudták támogatni.

Az eddig szakmai és informatikai feladatok támogatására szolgáló központosított előirányzat a továbbiakban csak az informatikai feladatokat támogatja.

Nincs fedezete a költségvetési törvényben a minőségbiztosítás, mérés, értékelés feladatainak.

Egyes követelmények halasztásra kerültek:

- A kötelező eszközjegyzéknek történő megfelelést 2012-re változtatták
- Csak 2011. szeptembertől kell kielégíteni minden óvodai igényt.

Csökken az alapfokú művészet oktatás kiegészítő támogatása, de nőtt a térítési díj a szakfeladatra jutó kiadás 5-10%-áról 5-30%-ra. (15%-os térítési díjjal lehet kompenzálni a kieső normatíva összegét.)

A kötött közoktatási normatívák közül megszűnt a pedagógus szakvizsga és továbbképzés támogatása, a közoktatási közalapítványok támogatása és a diáksport támogatás.

A közoktatásban a 2010/11-es tanévhez kapcsolódó szervezeti változásokra 2010. május 15-ig hozható képviselőtestületi döntés.

A kedvezményes óvodai, iskolai és kollégiumi étkeztetés normatívája az előző évi 65.000 Ft/fő/év összegű maradt.

Létszám-racionalizálási pályázat beadására csak a közoktatási ágazatban kerülhet sor 2010-ben.

Szociális és gyermekvédelmi ellátás

Szociális területen megszűnt az ellátási kötelezettség a jelzőrendszeres segítségnyújtásnál. A minisztérium pályázatot írt ki a szolgáltatók részére, a támogatott pályázatok szolgáltatóival 3 éves keretszerződést kötnek. Az kaphat támogatást, aki 2009-ben is ellátta a feladatot. Egy területen csak egy szolgáltató biztosíthat ellátást.

A szociális törvény módosítása lehetőséget biztosít arra, hogy a működési engedélyben szereplő létszámkereteket 10%-kal túl lehessen lépni (bentlakásos intézményeknél 5%-kal), azonban éves átlagban nem léphető túl a 100%.

A költségvetési törvényben megszűntek a jövedelem differenciált normatívák. Nem lesz jövedelemvizsgálat a szociális étkezésnél, házi segítségnyújtásnál. A tartós bentlakás biztosítása előtt viszont szükséges a jövedelem- és vagyonvizsgálat, mely jegyzői hatáskörben történik. A további időszakban pedig az intézményvezető feladata lesz a jövedelem vizsgálat.

Változnak a terhelhetőségi határok. A szociális étkezésnél a jövedelem 25%-áról 30%-ra, a házi segítségnyújtásnál 20%-ról 25%-ra.

A nappali ellátásból kikerült a szociális étkeztetés. Új jogcímként jelent meg a költségvetési törvényben az otthonközeli ellátás, melybe beletartozik a szociális étkezés, a házi segítségnyújtás és az időskorúak nappali ellátása. Az igénybevett szolgáltatásoktól függően kerül meghatározásra az alapnormatíva %-ában az egyes ellátások igénybeviteléhez kapcsolódó támogatás.

Az ápolási díjra kifizetett összegek 75%-a igényelhető a központi költségvetésből a 2009. évi 90 % helyett.

2010-től önkormányzati vagy állami tulajdonú gazdasági társaságok közvetlenül is alkalmazhatnak közcélú foglalkoztatottakat.

Szigorodtak a feltételek a munkanélküliek ellátásánál. Aktív korúak ellátására egy családban csak 1 fő jogosult, 2010. január 15-ig kellett nyilatkozniuk arról, hogy ki veszi igénybe az ellátást. Megszűnt a munkában állók 25-50%-os kiegészítése.

A gyermekvédelem területén több változtatás is van 2010-től. A gyermek-elhelyezési rendszerek bővültek. Új ellátási formaként megjelent a családi gyermekfelügyelet 2-4 éves kor között. A családi napközik 14 éves korig biztosíthatnak ellátást a gyermekeknek. A 15/1998. NM rendelet módosításával lehetővé vált, hogy a bölcsődékben magasabb gyermeklétszámmal működjenek a csoportok.

Egyéb ágazatok

Közművelődési és kulturális feladatokra 2010-ben a központi költségvetés 3 milliárd Ft támogatás csökkenéssel számolt az önkormányzati területen.

A könyvtári és közművelődési érdekeltség-növelő támogatás és a múzeumok szakmai támogatása továbbra is maradt a központosított előirányzatok között 710 millió Ft kerettel. A helyi önkormányzati hivatásos zenekari és énekkari támogatás az előadóművészeti törvény részeként a költségvetési törvény 7. számú mellékletében meghatározott támogatásban részesül. A zenekarok elsősorban a zenekari létszám, a fenntartói támogatás aránya, és a koncertek száma alapján kerülnek finanszírozásra. Megváltozott a színházak támogatási rendszere is, fenntartói ösztönző részhozzájárulás és művészeti ösztönző részhozzájárulást kapnak.

Külön mellékletbe (9. számú melléklet) került a helyi önkormányzati tűzoltóságok fenntartási, működési támogatása. Eger Megyei Jogú Várost 392,9 millió Ft illeti meg, ez közel 20 millió Ft-tal kevesebb, mint az előző évi támogatási összeg.

Többcélú kistérségi társulások

A többcélú kistérségi társulások normatíváinak fajlagos összegei is csökkentek 2010-ben. Arányaiban kisebb a csökkenés a kistérség által fenntartott intézményeknél. Megszűnt a kistelepülési tagintézményi normatíva. Eger Megyei Jogú Város a normatív bevételek kiesésének kompenzálásához nem tud forrást hozzárendelni. A társult településeknek pedig már az eddigi fizetési kötelezettségek teljesítése is gyakran nehézségekbe ütközött. Mindezek a körülmények szükségessé teszik a mikro-társulások működésének felülvizsgálatát, a finanszírozás meglévő rendszerének módosítását.

Tovább csökkent a belső ellenőrzési feladatok támogatásának fajlagos összege (88.300 Ft-ról 79.000 Ft-ra).

Az SZJA helyben maradó része 2009. évhez hasonlóan 8%. **A törvényben szereplő normatív hozzájárulások fajlagos összegei többségükben csökkentek. Az üdülöhelyi feladatok támogatása a beszedett idegenforgalmi adó összegével lesz azonos, az eddigi kétszeres összeg helyett. Ez drasztikus forráskivonást jelent.**

Az önkormányzatok saját bevételei sokkal nagyobb bizonytalansággal tervezhetők, mint az elmúlt években. Ennek oka egyrészt az iparüzési adó beszedésében történő változtatás, mivel 2010. félévétől az adó beszedése az APEH feladatkörébe tartozik. Csökkenti az iparüzési adó alapját a K+F tevékenység közvetlen költsége. Az illetékek mértékének csökkentése, az ingatlanpiac stagnálása miatt bizonytalan az illetékbevételek tervezése is.

Mindezeket figyelembe véve az önkormányzatok 2010. évi szabályozása az alábbiak szerint alakul:

- a központi költségvetési kapcsolatokról származó források országos viszonylatban – a működéshez kapcsolódóan – jelentős mértékben csökkennek.
- a dologi kiadások növekményéhez (energia; rehab. hozzájárulás, az ÁFA, stb.) csak a helyi bevételi lehetőségekből teremthető forrás.

A szabályozás 2010. évi várható változásai – különösen a megyék és megyei jogú városok esetében – jelentős állami támogatás-csökkentéssel jártak, melyhez társult az illetékbevételekből és az iparüzési adóból elérhető bevételek csökkenése. Mindezeknek a változásoknak az együttes hatását kell figyelembe venni a működtetés kiadásainál, megtakarításokat eredményező intézkedéseket hozni az önkormányzati gazdálkodásban.

A fejlesztések vonatkozásában elsősorban a pályázatokból nyerhető forrásokra kell az erőforrásokat koncentrálni, hogy a saját erő biztosítható legyen az uniós források megszerzéséhez. Az iparüzési adó központosítása további likviditási problémákat vethet fel a pályázati utófinanszírozások kezelésében, hasonlóan a 191/2009. (IX. 15.) kormányrendelet építőipari kivitelezési tevékenységekre vonatkozó előírásaihoz.

Eger város központi forrásokból származó bevételeit a következő táblázat mutatja be:

Megnevezés	adatok ezer Ft-ban			
	2009. évi eredeti előirányzat	2010. évi terv	Különbség (2010-2009)	Változás %-a
SZJA helyben maradó része, Jövedelemdifferentiálódás miatti kiegészítés	1.098.969	1.209.958	+110.989	+10.10%
Normatív állami és kiegészítő hozzájárulás	4.171.273	3.678.358	-492.915	-11.82%
Állami források együtt:	5.270.242	4.888.316	-381.926	-7.25%

A táblázat alapján - mely nem tartalmazza a helyi önkormányzati tűzoltóságok támogatását - megállapítható, hogy a város a 2010. évi működési költségvetésben az előző évhez képest az állami források együttes összegéből 7,25%-os támogatás csökkenéssel számolhat.

II

Eger város 2010. évi költségvetési politikája

Az önkormányzati feladat- és finanszírozási rendszer átfogó reformjára lenne szükség a kötelező önkormányzati feladatok és a feladatokhoz rendelt források közötti összhang megteremtése érdekében. Vannak olyan kötelező önkormányzati feladatok, melyek finanszírozását a társadalombiztosítás végzi, ezért célszerű lenne a központi költségvetés feladatkörébe utalni. Néhány önkormányzati feladat kikerült a tevékenységi körből, de ezek nem jelentenek érdemi változást (vadkár, kárbecslések). A jogszabályi változások inkább többlet-terheket rónak a polgármesteri hivatal apparátusára (KET, gazdálkodási szabályok változása). Az önkormányzati normatívák rendszere egyre bonyolultabb, igénylése, elszámoltatása jelentős erőket köt le. A feladatokhoz rendelt központi források egyre kisebb hányadát finanszírozzák az ellátandó tevékenységeknek. Emellett az átfogó államháztartási reform irányában sem történtek lépések, ami szintén a forráshiányt növeli. Ebben a folyamatban az önkormányzatok gazdálkodására a következő tényezők hatnak:

- az önkormányzati bevételek reálértékének folyamatos csökkenése;
- a forrás-hozzárendelés nélküli feladatbővülés;
- az önkormányzati vagyon felhasználása folyó működésre;
- a rendszeres karbantartás és az amortizációpótló beruházások elmaradása, az ebből adódó – többnyire – ismeretlen mértékű vagyonvesztés.

Az egyes önkormányzatok szolgáltatási színvonala között jelentős eltérések mutatkoznak. Célszerű lenne ezért központilag minimum-szolgáltatást meghatározni az egyes tevékenységeknél.

Az önkormányzatoknál a feladatok ellátásának újragondolása szükségszerűvé válik az előzőekben részletezett bevétel csökkenések kezelése érdekében, mely nemcsak az önként vállalt feladatokat érintheti, hanem a kötelező feladatok ellátását is.

Az adott feltételrendszer keretei között kell részben újragondolni, részben következetesebben érvényesíteni azokat az alapelveket, amelyekre egy viszonylag stabil önkormányzati gazdálkodás épülhet.

A 2010. évi költségvetés tervezésével összefüggő feladatok

A világgazdaságban zajló kedvezőtlen folyamatoknak és a kormányzati megszorításoknak a város gazdasági életére gyakorolt hatása miatt kiemelt feladatként kellett kezelni a tervezés során a saját bevételek nagyságának reális meghatározását, ezen belül a legnagyobb részarányt képviselő helyi adóbevételeket, az illetékbevételeket és a tárgyi eszköz értékesítés bevételeit. A bevételi korlátok miatt előtérbe került a belső tartalékok feltárása, a működtetés kiadásainak szűkítése.

A költségvetés készítése során továbbá figyelemmel kellett lenni a már előzőleg elfogadott és elindított programokra, a gördülő tervre, valamint a várospolitikai célok megvalósulására.

A helyi adóbevételeket 246 millió Ft-tal magasabb összegben állítottuk be a költségvetése, mint a 2009. évi költségvetésnél. Az illetékbevételekre – tekintettel a jelentős mértékváltozásra – az előző évi 320 millió Ft-tal szemben 160 millió Ft-ban határoztuk meg. A tárgyi eszközök értékesítéséből származó bevétel előirányzata 137 millió Ft-tal alacsonyabb a 2009. évinél. A koncepcióban elfogadotthoz képest a helyi adóbevételeket 56 millió Ft-tal növeltük, az illetékbevételek nem változtak, a tárgyi eszköz értékesítés bevételeit pedig 117,5 millió Ft-tal csökkentettük.

A kiadásokat szigorú takarékosággal terveztük, a halasztható feladatok kikerültek a költségvetés tervezetéből. Jelentős többletkiadásokkal kellett számolni a segélyezési feladatoknál és a közvilágításnál.

A kiadások szigorú tervezése mellett a központi és a saját bevételek nem elegendőek a költségvetési egyensúly biztosításához, ezért 259 millió Ft működési hitelfelvétel került beállításra.

Eger város 2010. évi tervezési irányelveit a fentiek alapján a következőkben határozzuk meg:

1. A költségvetési egyensúly biztosítása

A 2009. évi költségvetés 54,2 millió Ft összegű működési hitelfelvétellel készült, mely a pénzmaradvány jóváhagyásakor kiváltásra került. A 2010. évi önkormányzati kört érintő megszorítások - a jelentős összegű központi forráskivonás és a saját bevételek csökkenése – eredményeként 259 millió Ft működési hitel szükséges az egyensúlyi költségvetés biztosításához. **A költségvetési egyensúly és a pénzügyi stabilitás biztosításának követelménye a 2010. évi költségvetés tervezésének legfontosabb kritériuma.** Ugyanakkor a folyamatban lévő és már benyújtott pályázatok megvalósításához szükséges jelentős fejlesztési hitelfelvétel is. A tervezett fejlesztési hitelfelvétel összege 2.522 eFt, hiteltörlesztésre ugyanakkor 1.063 millió Ft összegben kerül sor.

A működési hitelfelvételt a 2009. évi pénzmaradvány jóváhagyásakor minimalizálni szükséges. A válság hatásainak kezelése szükségessé teszi a következő évek előzetes kötelezettségvállalásainak szigorú vizsgálatát is.

2. Költségvetési tartalékképzés

A kiadások között az előző évekhez képest jelentősen megnőtt a szerepe a tartalékképzésnek a bizonytalan saját bevételek következtében. A tervezett tartalékok biztonságosabbá teszik a gazdálkodást, nem várt gazdálkodási nehézségeket, váratlan eseményeket lehet kezelni velük (pl. jogszabályváltozások, bevételkiesések, rendkívüli helyzetek, stb.). A saját bevételek legjelentősebb részét kitevő adóbevételek és illetékbevételek – elsősorban az iparüzési adóbevétel – 2010. évi tervezése jóval bizonytalanabb, mint az előző években volt, melyhez jogszabályváltozások és piaci hatások együttesen hozzájárulnak.

Az uniós pályázatok új rendjéhez történő alkalmazkodás szintén a tartalékképzés fontosságát erősíti.

Az 50 millió Ft összegű általános tartalék a költségvetési főösszeg 0,324%-át teszi ki, mely megfelel a költségvetési koncepció előírásának.

A céltartalékok között továbbra is fontos helyet foglal el a pályázati tartalék, a pályázati előfinanszírozások tartaléka, az önkormányzati feladatellátás tartaléka, valamint a vagyoni jellegű tartalék.

A 2009. évi pénzmaradvány felosztásánál ugyancsak érvényesíteni kell a tartalékképzés elvét, amennyiben a központi költségvetéssel kapcsolatos elszámolások ezt lehetővé teszik.

3. Gördülő tervezés

Minden gazdasági eseményt megterveztünk a 2010. évi költségvetésben, mely a tervezett feladatok megvalósításához kapcsolódik. A 2010. évi költségvetési tervben elkülönítetten mutatjuk ki a működési és felhalmozási bevételt, illetve kiadást, továbbá a kötelező és az önként vállalt feladatokat is.

A gördülő tervezés részletezettsége a gazdasági program és az éves költségvetések között foglal helyet, mely előzetes információt biztosít az elkövetkező 3 év költségvetési helyzetéről. A gördülő tervben számszerűsítettük a költségvetési évet követő évek működtetéssel és fejlesztéssel kapcsolatos terveit, célkitűzéseit.

4. Bevételek reális tervezése, adóváltozások

A világgazdasági folyamatok, a szűkülő központi források, az egyensúlyi költségvetés biztosítása szükségessé tette a saját bevételek megfelelő, reálisan teljesíthető mértékű meghatározását a tervezés folyamán. A saját bevételeket a 2009. évi eredeti előirányzathoz képest 90 millió Ft-tal alacsonyabb összegben terveztük. A legnagyobb bevételi forrást jelentő helyi adóbevételek reális tervezésének 2010-ben megkülönböztetett szerepe van, mivel a gazdasági visszaesés hatásaira vonatkozóan továbbra sincsenek jól használható prognózisok. Az iparüzési adó beszedése 2010. év II. félévétől az APEH-hez kerül, az önkormányzatnak a továbbiakban nem lesz befolyása a hátralékkezelésre. A gazdálkodási jogszabályok változása meghatározza, hogy a kiegészítő, kisegítő és vállalkozási tevékenységeknél milyen önköltségi adatokat kell figyelembe venni az árképzésnél. Ezzel összefüggésben valamennyi intézménynek felül kell vizsgálnia önköltség-számítási szabályzatát. Az intézményi és belső ellenőrzések során a szabályzatok ellenőrzésére kiemelt figyelmet kell fordítani. (Pl.: az energia- és közműkiadások teljeskörűségének, nagyságrendjének felülvizsgálatára.)

Az átvett pénzeszközök, támogatásértékű bevételek közül csak a megállapodással, szerződéssel alátámasztott bevételek kerültek a költségvetésbe.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a vagyoni típusú bevételek tervezésére, felülvizsgáltuk a meglévő ingatlanvagyon értékesíthetőségét. Figyelemmel voltunk a tervezés során az ingatlanpiac stagnálására, ezért az előző évinél 130 millió Ft-tal kevesebb bevételt terveztünk a tárgyi eszközök értékesítéséből.

2010-ben nem változott az idegenforgalmi adó mértéke (360 Ft).

Az iparüzési adó célirányos felhasználását a Közgyűlés nem szüntette meg, 2010-ben is csak a nonprofit szféra részére lehet címkézni. Adócímkézésre utolsó alkalommal kerülhet sor, mivel a II. félévtől az APEH szedi be az adót az önkormányzatok helyett. Az iparüzési adó alapja csökkent a K+F tevékenységgel. Számolnunk kell azzal, hogy mind a társas vállalkozások, mind a magánszemélyek esetében nőhetnek az adótartozások.

5. Vagyongazdálkodás

Kiemelt figyelmet fordítunk az önkormányzati tulajdonban lévő vagyonelemek hasznosítására mind az értékesítés, mind a bérbeadás tekintetében. Elsődleges szempont a vagyonhasznosítás során, hogy a befolyt vagyoni típusú bevétel a vagyongyarapítást, illetve a meglévő vagyon fejlesztését szolgálja, továbbá részben fedezetet nyújtson konkrét, pályázati rendszerekből finanszírozható fejlesztési programok megvalósításának önjelére. Bizonytalansági tényezőkkel folyamatosan számolni kell a vagyoni bevételeknél, melynek hatása tartalékképzéssel csökkenthető. Az önkormányzati tulajdonú cégektől az elmúlt évek során nem történt osztalék elvonás, mivel adózott eredményük egy részét a város fejlesztésére fordítják. Az önkormányzati vagyon hasznosítása a közgyűlési határozatok alapján megkötött szerződések szerint történik.

A Közgyűlés elfogadta a külterületi mezőgazdasági területekre vonatkozó koncepciót, melyben prioritásként szerepel, hogy az önkormányzati területek csak meghatározott feltételek fennállása esetében értékesíthetők. A külterületi ingatlanokkal kapcsolatban megindult egy tömbösítési folyamat, továbbá a nagyobb területek után a földalapú támogatások igénybevétele.

Az önkormányzat és az EVAT közötti munkamegosztás újragondolásával, átalakításával el kell érni, hogy a piaci mechanizmusok nagyobb teret kapjanak a vagyongazdálkodásban. A módosított vagyonrendelet alapján néhány vállalkozás élhet a bérleti jog megvásárlásával 2010-ben.

A vagyontárgyak eladásából származó bevételeket csak vagyoni kiadásokra, vagy felhalmozási hitel törlesztésére lehet igénybe venni.

6. EU források felhasználása

Az Európai Unió források lehetőséget biztosítanak önkormányzati fejlesztések megvalósításához, de kiírásra kerülnek működtetéssel összefüggő pályázatok is (TIOP, TÁMOP, stb.).

A pályázatok figyelése, előkészítése és elkészítése szervezett keretek között történik a szakirodák együttműködése mellett. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia keretében először a belváros rehabilitációja valósulhat meg a Városfejlesztő Kft. aktív közreműködésével. Igyekezünk azokat a pályázatokat előtérbe helyezni, melyek a meglévő önkormányzati vagyon állagának megóvását, korszerűsítését szolgálják és összhangban vannak a hosszabb távú fejlesztési elképzelésekkel. A kiválasztásnál

fontos szempont továbbá a szükséges önerő nagysága, valamint a további működtetés kiadásainak minimalizálása. Minden benyújtandó pályázatnál elemezni szükséges a pályázati cél megvalósulásának hatását a működési költségvetésre, és ennek figyelembe vételével kell döntést hozni a pályázatok beadásáról. Az önkormányzati intézmények pályázataikat a szakirodák, a Városfejlesztési és –üzemeltetési Iroda és a Gazdasági Iroda ellenjegyzése mellett nyújthatják be. A pályázatokhoz szükséges saját forrás, önerő biztosítása érdekében céltartalékot tervezünk. A pályázati tartalék lehetőséget biztosít arra, hogy a lekötött önerő több pályázathoz is szerepeltethető legyen, másrészt a pályázatokkal kapcsolatos információáramlás is hatékonyabb.

Továbbra is biztosítani kívánjuk intézményeinknek a pályázati alap igénybevételeit külön minősítés alapján. Kisebb jelentőségű pályázataik esetén a saját erőből történő önrész biztosítását javasoljuk.

Minden pályázatnál ki kell jelölni a pályázat felelősét, aki személyesen felel a támogatási szerződés előkészítéséért, az időszakos és végső beszámolók határidőben történő benyújtásáért. A projektek szakszerű végrehajtása komoly együttműködést kíván a hivatali apparátustól. A pályázatok felelőseinek, összeállítóinak, a pályázati elszámolások készítőinek érdekeltségi rendszeren keresztül lehet megteremteni az anyagi elismerés lehetőségét, melyek a pályázatok terhére többségükben elszámolhatók.

Néhány benyújtott projekt esetében közösen pályázunk más szervezetekkel.

7. Az intézményrendszer működtetése

2010-ben az önkormányzati megszorításokra tekintettel megkülönböztetett jelentőséggel bír a városi intézményrendszer takarékos működtetése a csökkenő bevételi források következtében. A szigorú feltételek mellett is biztosítottuk az intézményrendszer működőképességét.

Az önkormányzati költségvetési szervek költségvetésének tervezésénél folytattuk a nullbázisú tervezést a személyi juttatások, a munkaadókat terhelő járulékok és a dologi kiadások vonatkozásában. A tervezésnél a kiindulást a feladatok (szükséglet) meghatározásával kellett kezdeni, majd ehhez meghatároztuk a megfelelő kapacitásokat. Az előző évek teljesítési adatai azt bizonyítják, hogy a személyi juttatások és járulékok, továbbá a dologi kiadások tekintetében a tervezés helytálló volt, a túlórák előirányzata az engedélyezett óraszámok alapján – a kötelező óraszámok figyelembevételével – intézményenkénti átlagóradíjjal objektíven meghatározható volt. A helyettesítések, túlóra meghatározása a legmunkaigényesebb feladat az intézményi személyi juttatási előirányzatok kialakításánál. A túlórák, helyettesítések elszámolásának ellenőrzése, a kifizetések szigorítása az intézményvezetők, a szakirodák és a belső ellenőrzés együttes feladata.

A megbízási díjak összegének véglegzését a konkrét feladatok minősítése után lehetett megtenni. A dologi kiadások tervezésénél abból kellett kiindulni, hogy az étkeztetéssel és a közüzemi szolgáltatókkal kapcsolatos kiadásokat a természetes mutatók alapján szükséges finanszírozni. A dologi kiadások többi tételére vonatkozóan más-más mutatószám alapján történt a kiadási tételek meghatározása. Az ÁFA kulcs változás hatása egész évben érvényesül, és jelentős többletkiadást okoz. A

rehabilitációs járulék radikális emelése 70 millió Ft többletköltséggel jár. Az intézményi kezdeményezésű előirányzat-módosításokat csökkenteni szükséges a várható kedvezőtlen gazdasági folyamatokra tekintettel.

Az intézményhálózat pénzellátása 2010-ben is az EKVI-n keresztül biztosított szükségletek szerinti finanszírozással.

8. Városüzemeltetés, beruházások, felújítások

A városüzemeltetési feladatok végrehajtásának fontos szerepe van a lakosság és a városba látogató turisták közérzete szempontjából. Ezen a területen is érvényesülnie kell a takarékos és hatékony feladat-ellátásnak úgy, hogy a város tisztasága, kulturáltsága is biztosított legyen. Az áram és gázpiacra történő kilépéstől megtakarításokat várunk az egész önkormányzatra vonatkozóan.

Fontos feladat 2010-ben is az önkormányzati társaságok működőképességének fenntartása, de - hasonlóan az intézményekhez – a társaságoknál is szigorítani kellett a működtetésben. A nonprofit társaságok támogatásának meghatározásánál – hasonlóan az intézményekhez és a Polgármesteri Hivatalhoz – figyelembe vettük a járulék csökkenések hatását. Fokozott figyelmet fordítunk az Agria Humán Kft. működőképességének fenntartására. A társaságok feladatainak meghatározásakor fontos tényező a pénzügyi feltételrendszer ismerete, folyamatos figyelemmel kísérése. A társaságoknál vizsgálni szükséges a vagyonhasznosulást, egyes vagyonelemek önkormányzati érdekből történő átadását, az önkormányzati feladatellátásba történő bekapcsolásukat. Az üzleti tervek végrehajtását, azok szükség szerinti módosítását a feladatellátás és a költségvetési szempontok alapján egyaránt kiemelten kell kezelni.

A beruházási, felújítási feladatok tervezésénél a folyamatban lévő munkák fedezetét kell elsősorban biztosítani. Ezt követően azok a feladatok kaptak prioritást a költségvetésben, melyeknél szerződéses kötelezettséget vállalt a Közgyűlés, illetve pályázati pénzekhez kapcsolódnak.

Fontos feladat az intézmények felújításainak folytatása, a várospolitikai fejlesztések feltételeinek biztosítása (szabályozási tervek és kiviteli tervek készítése), és az iparosított technológiával épült lakások energiaracionalizálással összefüggő felújítása. Kiemelt figyelemmel voltunk azokra a folyamatban lévő feladatokra, amelyekhez Európai Unió pályázatok kapcsolódnak. Folytatja a város a mozgáskorlátozottak közlekedését elősegítő beruházások megvalósítását.

Belterületi útfelújításokra 2010-ben csak saját forrásból lesz fedezet. A beruházások, felújítások vonatkozásában minden esetben vizsgálandó a kapcsolódó egyéb kiadások nagyságrendje, továbbá a működési kiadások többletei.

9. A külső szervezetekkel való együttműködés

2010-ben a költségvetési hiány csökkentése érdekében a külső szervekkel való kapcsolattartást is a takarékoság jegyében kellett szervezni. A Heves Megyei Önkormányzattal közös fenntartású intézmények esetében 50-50%-os finanszírozást valósítottunk meg.

A státusztörvény előírásainak megfelelően felül kell vizsgálni az önkormányzati alapítványok működését. El kell érni, hogy az alapítványok bevételeinek nagyobb hányada külső forrásból és ne önkormányzati támogatásból származzon. Amennyiben az önkormányzati forráson kívül más bevételt az alapítvány nem tud felmutatni, intézkedni kell a megszüntetéséről.

A céljellegű támogatásokra kötendő megállapodásokban részletezni szükséges az átadott pénzeszközök elszámoltatását az üvegzseb törvény előírásainak betartásához. Az elszámoltatás, a rendeltetésszerű felhasználás ellenőrzése, valamint a nyilvántartások vezetése a szakirodák feladata.

10. Érdekeltség biztosítása

Az intézményvezetői érdekeltégi rendszer 2009-ben került kialakításra, melyről az érintett szakbizottságok is tájékoztatást kaptak. A kitűzött feladatok tükrözték az egyes intézményi sajátosságokat. Fontos, hogy a feladatok konkrétak, körülhatároltak, mérhetők, dokumentálhatók, határidőzhetők és ellenőrizhetők legyenek. A kitűzendő feladatok a szakmai munka (intézményirányítás, tantestületi munka, innováció, pályázatok) mellett a gazdálkodás területére is kiterjednek (kötségvetési előirányzatok felhasználása, bevételek növelése, megtakarítások). 2010-ben nagyobb hangsúlyt kell helyezni az előirányzaton belüli gazdálkodásra a szűkös támogatási keretek miatt, valamint kiemelten kell kezelni a normatíva elszámolásokat is. Az érdekeltég fedezetét tartalék előirányzatban terveztük. Az érdekeltégi rendszerrel szinkronba kell hozni az intézményi SZMSZ-eket és más dokumentumokat (pl. vállalalkozási szabályzat), hogy az érdekeltég egyetlen rendszeren keresztül működhessen.

III

A városi költségvetés 2010. évi tervszámainak kialakítása

A 2010. évi költségvetés tervszámai a II. fejezetben meghatározott elvek alapján kerültek kidolgozásra.

Kiindulásként a Közgyűlés által elfogadott költségvetési koncepción kívül az intézményi felmérésekben szereplő információkat vettük figyelembe.

Az egyeztetéseket a költségvetési szervek esetében önállóan működő és gazdálkodó, illetve önállóan működő költségvetési intézményenként tételesen, egyedileg végeztük. Az egyeztető tárgyalásokon a hivatalvezetés mellett az érintett szakirodák, a Gazdasági Iroda és az EKVI vett részt, míg az intézményeket az intézményvezető és a gazdasági ügyintéző képviselte. Az egyeztetésekre elemző táblák készültek az intézményi működési bevételekről, az energiafelhasználás kiadásairól, a személyi juttatások tételeiről, a dologi kiadások előirányzatairól, melyek segítették a tárgyalásokat. Az egyeztetésekről számszaki munkaanyagok készültek az érintett fejezet tervjavaslatának meghatározásához. A személyi juttatások és járulékainak tervezése valamennyi önállóan működő és önállóan működő és gazdálkodó intézmény vonatkozásában nulla bázison történt. A túlórákra és helyettesítésekre biztosított

összegek az előző évhez képest 10%-kal csökkentett összegben kerültek meghatározásra. A dologi kiadások tervezésénél szigorú takarékossgal terveztünk, biztosítva azonban az ÁFA kulcs változás és a rehabilitációs hozzájárulás többleteinek fedezetét.

Az intézményi tárgyalásokon egyeztetett igényekhez kapcsolódó előirányzatokon a bevételek és kiadások összesítését követően már nem történt változtatás. Az intézményi működési kiadások az előző évhez képest összességében 2,1%-kal csökkentek, elsősorban az évközi létszámcsökkenések, szervezeti változások, valamint a járulék csökkenés következtében, figyelemmel a dologi kiadások többleteire is.

Az egyeztetéseket a Polgármesteri Hivatalhoz kapcsolódó bevételek és kiadások tervszámainál az érintett szakirodák vezetőivel végeztük el a költségvetési koncepcióban meghatározottak szerint.

Külön egyeztetésre került sor a Kisebbségi Önkormányzatokkal, melyen véglegeltük az önkormányzati támogatás és a saját bevételek tervszámait. A Kisebbségi Önkormányzatok tervszámai határozataik alapján kerültek beépítésre a városi költségvetésbe.

Egyeztettünk a Hulladékgyűjtési Társulás és az Eger és Körzete Kistérségi Területfejlesztési Önkormányzati Társulás képviselőjével is a 2010. évi tervszámokról. Sor került a képviselőkkel történő megbeszélésekre is a tervezés időszakában.

A tervszámok kialakításánál a gördülő tervben foglaltak jelentették a kiindulást. *A finanszírozhatóság érdekében egyes tételek összegét csökkentettük, más előirányzatokat a következő évekre halasztottunk.* A pályázatokkal finanszírozott beruházási és felújítási kiadások prioritást kaptak.

A bevételi lehetőségeket, a hitel nagyságának minimalizálását, ugyanakkor a már meghozott közgyűlési döntéseket egyaránt figyelembe kellett venni a tervekészítés során.

A 2010. évi költségvetés fejezet és címrendjét a rendelet 7. számú melléklete tartalmazza. A fejezet és címrend a bevételeknél jelentősen módosult a jogszabályi előírások következtében.

IV

A városi költségvetés bevételi előirányzatai

Eger város 2010. évi költségvetési bevételeinek részletezését a rendelet 1. számú melléklete, összevontan pedig a 3. számú melléklet tartalmazza.

A bevételek struktúrája 2009-ről 2010-re alapvetően megváltozott. 2010-től a saját bevételek részét képezik az átengedett központi adók (SZJA, gépjárműadó). A 2010.

évi költségvetés összbevételének egyik legjelentősebb tétele a központi költségvetési támogatás, összege 4.071.244 eFt, mely az előző évhez képest 514.717 eFt csökkenést mutat. A központi támogatások aránya a költségvetési főösszegegen belül 26,39%. A saját bevételek 2010. évi előirányzata 7.289.211 eFt, mely az összbevétel 47,26%-a. A saját bevételeknél jelentős a csökkenés az illetékbevételeknél és a tárgyi eszközök értékesítésénél.

A saját bevételek emelésének korlátai a következők:

- Az önkormányzati költségvetési szervek bevételei arányukat tekintve ugyan jelentősek, de csak akkor adhatnak igazi mozgásteret, ha a saját bevétel növelésével egyidejűleg támogatás csökkenés jár. A nulla bázison történő tervezés ezt teszi lehetővé.
- A helyi adókkal kapcsolatosan az önkormányzati rendeletek változtak ugyan, de adókulcs-változás nem történt.
- A vagyoni jellegű bevételek növelésének korlátot szab, hogy az eladások szűk körben és jelentős bizonytalansággal tervezhetők, melyet tovább nehezít az ingatlanpiac jelenlegi beszűkülése.

A költségvetés egyensúlyának biztosításához –a szigorú tervezés ellenére– szükség volt működési és fejlesztési hitel beállítására is. Év közben kiemelt figyelmet kell fordítani a bevételek folyamatos figyelésére, bevételi elmaradások esetén pedig a gyors beavatkozásra a gazdálkodás folyamatainak egyensúlyban tartása érdekében.

A 2010 évre tervezett összbevételből 2.780.984 eFt a tervezett hitel összege, amely a bevételek 18,03%-át teszi ki az előző évi 12,36%-kal szemben. Ez rendkívül intenzív beruházási tevékenységgel és vagyongyarapodással párosul. A mértéket az is befolyásolja, hogy a pénzmaradvány nem növeli a főösszeget. A tervezett hitelből 259 millió Ft a működést, 2.522 millió Ft a beruházási, felhalmozási kiadások finanszírozását szolgálja.

A 2010. évi költségvetési bevételek 24,45 %-a fejlesztési célú (2009-ben az arány 23,59 % volt), melynek felhasználása a kiadási oldalon fejlesztési célokra, illetve fejlesztési hitel visszafizetésére biztosított.

A 2010. évre tervezett 15.424.394 eFt bevételi előirányzat 118.340 eFt-tal magasabb a 2009. évi tervezett bevételeknél, a 2010. évi költségvetésben pénzmaradvánnyal nem számoltunk, ami a hiány belső finanszírozását szolgálná.

A helyi kisebbségi önkormányzatok működésének finanszírozása a MEH hatáskörébe került, ezért támogatásértékű bevételként terveztük az általános támogatásukat. A 2009. évi pénzmaradvány összege évközben, a jóváhagyást követően kerül előirányzatosításra.

Saját bevételek

- Az **intézményi saját bevételek** 72.220 eFt-tal (7,87 %-kal) nőttek a 2009. évi eredeti előirányzathoz képest. Az intézményi működési bevételek 10,1 millió Ft csökkenést mutatnak, ugyanakkor az Egészségbiztosítási Pénztárból származó bevétel nem változott.
- A **Polgármesteri Hivatal intézményi működési bevételei** a 2009. évi előirányzathoz képest 16,58%-kal nőttek, egyrészt a hatósági jogkörhöz köthető bevételek, az áfa bevételek, másrészt az egyéb bevételeknek az előző évhez képest magasabban tervezett összege miatt.
- Az **illetékbevétel** 2010. évi összege a 2009. évi teljesítési adat és az illetékekkel kapcsolatos jogszabályi változás, valamint az ingatlanpiac szűkülését figyelembe véve került tervezésre, az előző évhez képest 160 millió Ft-tal csökkentett összegben.
- A **helyi adóbevételek** 2009. évhez viszonyítva 9,14 %-kal növelt összegben szerepelnek a költségvetési bevételek között (2.936,3 millió forint).
- Az átengedett SZJA a központi költségvetés adatai alapján került beállításra. A helyben maradó SZJA 8%, hasonlóan az előző évhez. A jövedelem differenciálódás mérséklésére az előző évi 133.200 eFt helyett 148.912 eFt került az önkormányzathoz. A gépjárműadó bevételt az előző évhez képest 21,5 millió Ft-tal növelve terveztük.
- A Polgármesteri Hivatal **egyéb sajátos önkormányzati bevételei** az előző évhez képest nem változtak. A felhalmozási- és tőkebevételek 21,74 %-kal nőttek, a tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítéséből származó bevételek pedig 37,0%-kal alacsonyabb összegben kerültek megtervezésre, mint az előző évi bevételi terv volt. Pénzügyi befektetésből származó bevételt 36.455 eFt összegben terveztünk, a 2010. évben visszavásárolandó gázkötvények értékével és üzletrész értékesítéssel számoltunk.

Mindezek alapján a Polgármesteri Hivatal saját bevételei a 2010. évi tervben 6.299.468 eFt-ot tesznek ki, mely az előző évi tervtől 100.606 eFt-tal alacsonyabb.

A Polgármesteri Hivatal gazdálkodási körébe tartozó társulások

A Heves Megyei Hulladékgazdálkodási Társulás és az Eger és Körzete Területfejlesztési Önkormányzati Társulás tagdíjbevételei (támogatásértékű működési bevételek) és a Hulladékgazdálkodási Társulás intézményi működési bevételei együttesen 117,4 millió Ft összegben kerültek tervezésre.

Helyi kisebbségi önkormányzatok bevételei

A helyi kisebbségi önkormányzatok 230 eFt összegű kamatbevételt állítottak be az előző évi 210 eFt-tal szemben. A központi költségvetésből általános támogatásként 566 eFt-ot kap egy-egy kisebbségi önkormányzat támogatásértékű bevétel formájában.

Központi költségvetési támogatás

A központi költségvetési támogatás tartalmazza a normatív állami hozzájárulást a közoktatási feladatok kiegészítő támogatásával és az egyes szociális feladatok kiegészítő támogatásával együtt, melynek összege 4.071.244 eFt, az előző évhez képest 512.010 eFt a csökkenés.

Polgármesteri Hivatal támogatásértékű bevételek

Támogatásértékű működési bevételként terveztünk a Bródy Sándor Könyvtár működéséhez (76.094 eFt), a fedett uszoda működtetésére (15.000 eFt), Szarvaskőtől a körjegyzőség működtetéséhez 3.600 eFt-ot, az Egri Többcélú Kistérségi Társulástól közoktatási kiegészítő támogatásként 34.969 eFt-ot, továbbá a mikro-társulásokban résztvevő önkormányzatoktól a tagiskolák működtetéséhez és a normatív támogatás kiegészítéséhez pénzeszközöket.

Támogatásértékű felhalmozási bevételként 791.076 eFt került a költségvetésbe az akadálymentesítéssel összefüggő pályázatokhoz, a Tetemvár és Vécsey völgy úti zárt csapadécsatorna építéséhez, a Szvorényi út korszerűsítéséhez, az Ipari park 9847 hrsz. ingatlan kármentesítésének előkészítésére, valamint a Deák Ferenc utca fejlesztéséhez.

Véglegesen átvett pénzeszközök

Működési célú pénzeszköz átvételként terveztük a 2009. évi szervezési intézkedésekkel összefüggő bevételt, a prémium évek programmal összefüggő bevételeket és az érettségi és szakmai vizsgák kiadásához várható támogatást. Felhalmozási célú átvett pénzeszközként 5000 eFt-ot terveztünk a belterületbe vonással összefüggő közműfejlesztések befizetéseiből

Támogatási kölcsönök igénybevétele és visszatérülése

A fiatalok és a dolgozók lakáskölcsön törlesztéseként 19.200 eFt bevételt terveztünk.

Hitelfelvétel, kötvénykibocsátás

A költségvetési egyensúly megteremtése érdekében 2.780.984 eFt hitelfelvételt kellett beállítani a 2010. évi költségvetésbe, melyből 259.376 eFt működési, 2.521.608 eFt fejlesztési célokat szolgál. Ennek több, mint 1 milliárd Ft lejárt hitel kiváltás és a rendkívül intenzív beruházási program a fő indoka.

Előző évi pénzmaradvány

Az előző évi pénzmaradvány nem került a költségvetésbe beállításra, mivel a hiány belső finanszírozásához a tervezés időszakában nem állt rendelkezésre megfelelő információ a szabad pénzmaradványról.

V

A városi költségvetés kiadásainak tervezése

A költségvetés kiadásainak lehetőségeit a bevételek nagysága alapvetően meghatározza.

A 2010. évi költségvetési törvény- hasonlóan a 2009. évi törvényhez - sem a központi költségvetési szervekre, sem a helyi önkormányzatokra vonatkozóan nem tartalmaz bérfejlesztést a közalkalmazotti és a köztisztviselői kört érintően. A tűzoltóságnál sincs béremelés, mivel a köztisztviselői illetményalaphoz kötött a bérezés. Változott viszont a minimálbér 73.500Ft-ra, melyet biztosítani szükséges.

Az előző évekhez képest nagyobb problémát jelent, hogy a dologi kiadásokhoz központilag nem kapcsolódik semmilyen automatizmus, mert az inflációs hatás mellett kezelni kell az ÁFA kulcs emeléséből származó kiadási többletet és az ötszörösére emelkedett rehabilitációs hozzájárulást. 2009-ben a működési kiadások a költségvetési főösszeg 76,28 %-át tették ki, 2010-ben ez az arány 74,59 %. Ennek oka, hogy csökkent a működési kiadások összege 191,448 eFt-tal, ugyanakkor a felhalmozási kiadások 309.788 eFt-tal nőttek.

Eger város költségvetésében a kiadások szerkezetét, valamint az összkiadásokat a bevételi források kereteihez igazodva, továbbá a *2010. évi hiteltörlesztések és a közgyűlés 2010. évre hozott döntéseinek figyelembe vételével* kellett meghatározni.

A költségvetés tervezésének előkészítő szakaszában különösen fontos volt a közalkalmazotti körre vonatkozóan a személyi juttatási kiadások és járulékaiknak részletes és pontos intézményi szintű felmérése, továbbá a dologi kiadásokhoz kapcsolódó adatszolgáltatás.

A költségvetési egyeztető tárgyalásokon a betöltetlen álláshelyek közül a feladatellátáshoz nem szükségesek zárolásra kerültek.

A városi költségvetés kiadási oldalának szerkezete 2010. évben az előző évi kiadási struktúrával közel azonosan készült. Az összkiadás legjelentősebb tétele 2010-ben is az intézmények és a polgármesteri hivatal működési kiadása, mely az összkiadás 69,21 %-át teszi ki a 2009. évi 74,58%-kal szemben. Az összkiadásból 7.572.602 eFt-ot tesz ki a költségvetési szervek és 3.103.002 eFt-ot a Polgármesteri Hivatal működési kiadásainak előirányzata. A vagyonnal kapcsolatos kiadások összege 541.887 eFt. Nagyberuházásokra 220.000 eFt-ot, kis- és középberuházásokra 1.317.542 eFt-ot, felújításokra 249.235 eFt-ot terveztünk.

A Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás és az Eger és Körzete Kistérségi Területfejlesztési Önkormányzati Társulás kiadásaira 130.895 eFt került a költségvetésbe.

A kisebbségi önkormányzatok kiadásaira 12.563 eFt-ot terveztek.

A felhalmozási célra véglegesen átadott pénzeszközök és támogatásértékű kiadások összege 160.900 eFt.

A 2010. évi adósságszolgálat összege 1.062.836 eFt-ot tesz ki, melynek jelentős része a 2009-ben fejlesztési célra felvett folyószámla hitel visszafizetéséből adódik.

Jelentős összegű tartalék képzésére került sor (722.461 eFt), 81.320 eFt-tal több, mint a 2009. évre tervezett összeg.

Önkormányzati költségvetési szervek kiadásai

Az önkormányzati költségvetési szervek kiadásai a költségvetés külön fejezetében két előirányzat csoportra bontva kerültek megtervezésre. A működési és a felhalmozási költségvetést is kiemelt előirányzatok szerinti bontásban szerepeltetjük.

A **működési kiadások** tervezésének legmunkaigényesebb feladata volt az intézményi személyi juttatások és járulékai, továbbá a dologi kiadások kiemelt előirányzata tervszámainak meghatározása.

Az intézményi működési kiadások az összkiadás 49,09 %-át teszik ki, az intézményi feladatokhoz kapcsolódó tartalékokkal együtt pedig 50,13% az intézményhálózat működtetésének részaránya a kiadásokból.

Felhalmozási kiadásokra az intézményeknél 111.122 eFt került beállításra. Az intézményi kifizetések (40.000 eFt) egy része lebontásra került az EKVI-hez, másik része pedig továbbra is a Polgármesteri Hivatal felújítási kiadásainál marad.

A Polgármesteri Hivatal kiadásai

A Polgármesteri Hivatal működési kiadásainak tervezett összege 3.103.002 eFt. Városüzemeltetésre 2010-ben 429.109 eFt-ot terveztünk, 30.349 eFt-tal többet, mint az előző évben. A Közterület-felügyelet működésével összefüggő kiadásokra 44.394 eFt-ot terveztünk, 11,58 %-kal többet, mint 2009-ben.

Idegenforgalmi szolgáltatásokra a 2009. évi eredeti előirányzat 19 millió Ft-jával szemben 67 millió Ft-ot terveztünk.

Idegenforgalmi, kulturális rendezvényekre 16.000 eFt került a költségvetésbe, mivel az Agria Nyári Játékok külön címszámon szerepel.

A Kulturális tevékenység kiadásait 2010-ben a 2009. évi előirányzatot 3.141 eFt-tal csökkentve hozzuk a költségvetésben.

Sporttevékenységre 151.254 eFt kiadást terveztünk a Polgármesteri Hivatal kiadásainál, melyből az uszoda használattal kapcsolatos támogatás összege 63.000 eFt. Ifjúsági célú tevékenység kiadása 20.425 eFt, az előirányzat az előző évhez képest 10.546 eFt-tal nőtt a Szín-tér pályázat következtében.

Az oktatással összefüggő különböző tevékenységek kiadása 10.588 eFt.

A polgári védelem kiadásait nem csökkentettük, mivel évek óta azonos előirányzati szinten szerepelt a költségvetésben (1.700 eFt).

Az önkormányzati igazgatási tevékenység kiadása 1.314.668 eFt, 2,16 %-kal magasabb az előző év tervszámánál. A növekedést a jubileumi jutalmak, a kettős bérkifizetések, az energia költségek emelkedése, Az ÁFA kulcs változásából származó többletek, a cafetéria után fizetendő munkáltatót terhelő adó és a rehabilitációs hozzájárulás okozza.

Körzeti igazgatási feladatokra 187.265 eFt-ot terveztünk, ebből az Okmányiroda 100.269 eFt kiadást jelent.

Mezőgazdasági feladatokkal összefüggő kiadások összege 9.850 eFt, az előző évhez képest 1,9%-kal csökkent.

Segélyezésre különféle jogcímenek együttesen 117.120 eFt áll rendelkezésre 2010-ben az önkormányzatnál, az előző évi 71.681 eFt-tal szemben. A jogszabályi változások miatt feszített a segélyezési kiadásokra rendelkezésre álló összeg, ezért tartalék előirányzattal egészítettük ki, melynek összege 6 millió Ft hasonlóan az előző évhez.

Egyéb szociális és egészségügyi feladatok kiadására 6.738 eFt biztosított, melynek döntő része a foglalkozás-egészségügyi ellátás díja.

A nonprofit társaságok támogatására (Művészetek Háza, Média Eger, Városfejlesztő Kft., TISZK) 219.778 eFt került a költségvetésbe.

A kiadások között szerepel a „Választóköri feladatok kiadása” 15.000 eFt-tal.

A Polgármesteri Hivatal vagyonnal kapcsolatos kiadásai 541.887 eFt-tal kerültek tervezésre. Itt szerepeltetjük a lakás- és nem lakáscélú helyiségek gazdálkodásával kapcsolatos kiadásokat, melyeket az EVAT Zrt. végez az önkormányzat számára.

A Polgármesteri Hivatal felhalmozási kiadásai tartalmazzák a felújítási kiadásokat (249.235 eFt), a nagyberuházások (220.000 eFt), a kis- és középberuházások kiadásait (1.317.542 eFt).

Polgármesteri Hivatal gazdálkodási körébe tartozó társulások

A két társulás működési kiadásaira 130.895 eFt összeg került a költségvetésbe.

A helyi kisebbségi önkormányzatok működési költségvetése

A kisebbségi önkormányzatok (Cigány, Görög, Lengyel, Ruszin) által határozataikkal jóváhagyott működési kiadások szerepelnek ezen a tételen.

Felhalmozási célra átadott pénzeszközök és támogatásértékű kiadások

Felhalmozási jellegű pénzeszköz átadást többek között az önerős közműtámogatáshoz, a Heves Megyei Vízmű Zrt. támogatására, a fiatalok lakáshoz jutásának támogatására, a Heves megyei Önkormányzatnak a vár turisztikai fejlesztésére, közvilágítás bővítésre, a Tűzoltóságnak magasból mentő gépjármű beszerzésére terveztünk.

Hitelek, kölcsönök nyújtása és törlesztése

Hiteltörlesztésre 1.062.836 eFt, kamatfizetésre 163.949 eFt kötelezettség került a kiadások közé 2010-re a költségvetésbe. A fiatalok és a dolgozók lakáscélú támogatására 26.200 eFt-ot terveztünk.

Tartalékok

Az általános tartalékon kívül (50.000 eFt) céltartalékok kerültek a tartalékok közé. A tartalékok 32,66 %-a működési célú tartalék, a többi felhalmozási kiadásokkal függ össze.

VI**Összegzés**

Eger város 2010. évben 15.424.394 eFt összbevételből gazdálkodik, mely közel azonos az előző évi költségvetési főösszeggel.

A bevételi előirányzatból – hitelfelvétel nélkül – 1.398.351 eFt a felhalmozási bevételek összege, mely az összbevétel 9,07 %-a.

Az összkiadásból 11.504.435 eFt a működéssel összefüggő kiadások tervezett összege, fejlesztési, felújítási kiadásokra 3.919.959 eFt került megtervezésre.

A 2010. évi bevételek tervezésének jellemzői:

- A saját bevételi előirányzat szerkezete változott 2009-hez képest, mivel az átengedett központi adókat is a saját bevételek közé kellett besorolni. A helyi adóbevételek és az illetékbevételek bizonytalan teljesülése szükségessé tette a működési tartalékképzést.

- A saját bevételeknél a működési jellegű bevételek esetében további forrásbővítést megalapozottan nem lehetett tervezni. A költségvetési intézményeknél eredeti előirányzatként terveztük a már nyertes pályázatok bevételi és kiadási oldalát.
- A vagyoni jellegű bevételeknél bizonytalansági tényezőkkel kell számolni az ingatlanpiac jelenlegi helyzetéből adódóan, ezért vagyoni bevételekhez kapcsolódó tartalékot képeztünk hasonlóan az előző évekhez.
- A működtetéssel összefüggő kiadások éves szintű előirányzaton belüli teljesítése takarékos gazdálkodást tesz szükségessé mind az intézményeknél, mind a Polgármesteri Hivatalnál.

A központi hozzájárulások és a saját bevételek jelentős csökkenése mellett az éves gazdálkodás során törekedni kell a tervezett működési hitelfelvétel kiváltására. A 2009. évi szabad pénzmaradványt elsősorban a működési hitel csökkentésére és a tartalékképzésre kell fordítani. Jelentős tétel a 2010. évi költségvetésben a hiteltörlesztésre és kamatfizetésre fordítandó összeg. A 2009. évi fejlesztési célú folyószámlahitel visszafizetésének éven belül meg kell történnie. A felhalmozási egyensúly biztosítása is kiemelten kezelendő a költségvetés végrehajtása során, mivel a működési bevételekből nem várhatók többletek a felhalmozási bevételek kompenzálására. A 2010. évi felhalmozási hitelfelvétel összegét igyekeztünk úgy megtervezni, hogy az önkormányzat már meglévő hitelállományát minél kisebb összeggel módosítsa, ugyanakkor a jelentős összegű fejlesztési pályázatokhoz szükséges a hitelfelvétel.

A 2010. évi költségvetés végrehajtása kapcsán innovatív szemléletmódra van szükség annak érdekében, hogy az eddigi szakmai, ellátási színvonalat megőrizhesse az önkormányzat a csökkenő bevételi lehetőségekhez igazodva. A 2010. évi fejlesztések, pályázatok elősegíthetik a gazdaság élénkítését, új munkahelyeket generálhatnak a vállalkozásoknál.

A gazdasági és pénzügyi válság hatásait fokozott figyelemmel kell kísérni az önkormányzati gazdálkodásra gyakorolt hatásokra tekintettel, hogy beavatkozások történhessenek az egyensúly biztosítása érdekében.

Eger, 2010. február 25.

Habis László sk.
Polgármester

